

บทที่ 4

วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในการควบคุม การเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ

จากที่ได้กล่าวถึงบทบัญญัติกฎหมายรวมถึงกฎ ข้อบังคับ ประกาศต่าง ๆ ในบทที่แล้ว จะเห็นได้ว่า ในการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุนั้น มาตรการทางกฎหมายที่ใช้บังคับเป็นการนำเอากฎหมายใกล้เคียงมาบังคับใช้ เนื่องจากไม่มีกฎหมายใช้บังคับควบคุม เป็นการเฉพาะ ซึ่งอาจไม่เหมาะสมและทันต่อสภาพสังคมปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงของสังคม ในบทนี้จึงขอวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ซึ่งมีปัญหาดังนี้

1. มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับสถานที่หรือเขตห้ามบิน เครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ซึ่งใช้เป็นเครื่องบิน¹

เครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ซึ่งใช้เป็นเครื่องบิน เป็นกีฬาทางอากาศและการบินประเภทหนึ่ง ซึ่งนิยมเล่นกันโดยทั่วไป และไม่มีขอบเขตพื้นที่ สถานที่ ในการทำการบินเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุนี้ จะเห็นได้ว่า มีการเล่นในพื้นที่ที่มีใช้สนามหรือสถานที่ที่กำหนดไว้สำหรับการเล่นเครื่องบินบังคับวิทยุโดยเฉพาะด้วย ซึ่งในการทำการบินนั้น หากทำการบินหรือเล่นในที่ชุมชนหรือที่มีผู้คนอาศัยอยู่ หรือบริเวณใกล้เคียง หรือแม้แต่การเล่นภายในอาณาบริเวณบ้านของตนเองที่มีพื้นที่พอเล่นได้ ก็อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้อื่นได้ เพราะเป็นการเล่นที่บังคับ ควบคุม โดยเครื่องบินบังคับ ซึ่งอาจเกิดอุบัติเหตุได้ตลอดเวลา และหากว่าเครื่องบินบินออกไปนอกบริเวณพื้นที่ที่สามารถควบคุมได้ หรือเกิดอุบัติเหตุ อันเนื่องมาจากสภาพของเครื่องบินที่นำมาเล่น หรือสภาพสิ่งแวดล้อม ทำให้ไม่สามารถ

¹9 วิธีช่อนยาเสพติดเข้าในคุกเขาบิน [Online], available URL: <http://www.bangkokbiznews.com>, 2554 (มีนาคม, 24).

ควบคุมการเล่นได้เหล่านี้ ย่อมเกิดอันตรายได้เสมอและหากเป็นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ที่มีขนาดใหญ่อาจก่อให้เกิดความเสียหายที่ร้ายแรงได้ จึงควรจะต้องมีกฎหมายในการควบคุมการเล่นที่เคร่งครัด มีขอบเขต และเป็นระเบียบ ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยของ สาธารณชน โดยในปัจจุบันนี้ เครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ สามารถหาซื้อได้ง่ายและราคา ไม่แพง ซึ่งมีทั้งที่นำเข้ามาจากต่างประเทศและที่ผลิตในประเทศไทยเอง รวมถึงการซื้อ ในต่างประเทศและนำมาเล่นกันในกลุ่มผู้ที่ชื่นชอบการเล่นประเภทนี้ แต่ไม่มีกฎหมาย ควบคุม เครื่องบินเล็ก เกี่ยวกับการเล่นเป็นการเฉพาะแต่อย่างใด จึงทำให้มีบุคคลที่อาศัยการ เล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุนี้ ไปใช้กระทำในทางที่ผิดกฎหมาย ก่อให้เกิดความเดือดร้อน เสียหายต่อสังคม

เมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 เป็นกฎหมายที่บังคับ ใช้กับอากาศยานทุกประเภท ซึ่งอากาศยานตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 มาตรา 4 นั้น หมายถึง เครื่องทั้งสิ้นที่ทรงตัวในบรรยากาศ โดยปฏิบัติการแห่งอากาศ เว้นแต่ วัตถุซึ่งระบุนอกกฎกระทรวงคมนาคม ซึ่งในปัจจุบันตามกฎหมายกระทรวงคมนาคมกำหนดวัตถุ ซึ่งไม่เป็นอากาศยาน พ.ศ. 2548 ออกตามความในพระราชบัญญัติการเดินอากาศได้บัญญัติ กำหนดวัตถุไม่เป็นอากาศยานตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 โดยการนำเอาวัตถุไม่เป็นอากาศยานที่กำหนดไว้ ตามกฎกระทรวงคมนาคม (พ.ศ. 2497) ซึ่งบังคับใช้ตั้งแต่ ณ วันที่ 13 ธันวาคม 2497 และเพิ่มเติมตาม (4) (5) และ (6) รวมไว้ด้วยกัน โดยตามข้อ 3 กำหนดให้เครื่องบินเล็ก ซึ่งใช้เป็นเครื่องบินเล่น ไม่ถือว่าเป็นอากาศยาน และ ปัจจุบันยังมีได้มีกฎหมายบัญญัติปรับปรุง แก้ไข กฎกระทรวงแต่อย่างใด ดังนี้ เมื่อ เครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ซึ่งใช้เป็นเครื่องบินเล่น เป็นวัตถุที่ทรงตัวในบรรยากาศ โดยปฏิบัติการ แห่งอากาศ ด้วยการบังคับด้วยเครื่องวิทยุบังคับ จึงถือได้ว่า เป็นอากาศยานตามพระราช บัญญัติการเดินอากาศเช่นกัน แต่ถูกยกเว้นตามกฎหมายกระทรวงคมนาคมดังกล่าวข้างต้นว่า ให้เป็นวัตถุซึ่งไม่ถือเป็นอากาศยาน ดังนั้น จึงไม่ถูกบังคับตามพระราชบัญญัติการเดิน- อากาศ พ.ศ. 2497 ตามมาตรา 4 ถ้าหากว่าเป็นเครื่องบินลำเล็ก ๆ ที่บังคับด้วยกำลังส่งที่ ไม่มากนัก นำหนักเบา ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดอันตรายไม่มากหรือก่อให้เกิดความเสียหาย เพียงเล็กน้อย ก็คงอาจให้มีการเล่น โดยไม่ต้องมีกฎหมายควบคุมอย่างเคร่งครัดได้ แต่ถ้า เป็นเครื่องบินเล็กที่มีขนาดใหญ่และมีการบินด้วยเครื่องบังคับวิทยุที่มีกำลังส่งที่สามารถ

บินไปได้ไกลและมีศักยภาพที่สูงกว่าเครื่องบินที่บังคับด้วยวิทยุบังคับทั่วไป ที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหายที่ร้ายแรง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประเทศได้หากปล่อยให้มีการเล่นอย่างไร้ขอบเขต โดยไม่มีการควบคุมดูแลของรัฐอย่างเคร่งครัด

เครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ซึ่งใช้เป็นเครื่องบิน ถือว่าเป็นงานอดิเรก และเป็นกีฬาทางอากาศและการบินประเภทหนึ่ง ซึ่งต้องใช้การเรียนรู้ ความชำนาญ และความระมัดระวังในการเล่น เนื่องจากอาจเกิดอันตรายต่อบุคคลอื่นที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงได้ ซึ่งสาขากีฬาทางอากาศและการบิน ที่อยู่ภายใต้สมาคมกีฬาทางอากาศและการบินแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์นั้น มี 10 ประเภท ชนิดกีฬา คือ บัลลูน เครื่องบินส่วนบุคคล เครื่องร่อน เครื่องบินปีกหมุน โดครัม เครื่องบินจำลอง การบินผาดแผลง การบินเหนือชั้นบรรยากาศ ร่มร่อน และป็ออ่อน อากาศยานเบาพิเศษ

อากาศยานเบาพิเศษ เป็นอากาศยานประเภทหนักกว่าอากาศ ตามข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน ฉบับที่ 43 เรื่อง อากาศยานเบาพิเศษ เป็นการบัญญัติมาตรการควบคุมด้านความปลอดภัยและการปฏิบัติการบินอากาศยานเบาพิเศษ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ใช้อากาศยานและสาธารณชน จึงมีการบัญญัติกำหนดให้อากาศยานเบาพิเศษทำการบินได้เฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ในกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเพื่อการกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และการฝึกบินเท่านั้น และผู้ที่ทำการบินกับอากาศยานเบาพิเศษที่ไม่ใช่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ต้องได้รับใบอนุญาตนักบินและต้องเป็นสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของสมาคม มูลนิธิ หรือชมรมที่กรรมการบิน-พาณิชย์เห็นชอบในระเบียบ กฎเกณฑ์ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการบินแล้ว

และตามข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน ฉบับที่ 70 ว่าด้วยอากาศยานเบาพิเศษประเภท ร่มบิน ร่มร่อน พาราพแลน และแสลงไกลเดอร์ เป็นการบัญญัติมาตรการในการควบคุมสำหรับอากาศยานเบาพิเศษเพื่อกีฬาโดยเฉพาะ ประเภท ร่มบิน ร่มร่อน พาราพแลน และแสลงไกลเดอร์ ซึ่งเป็นมาตรการควบคุมด้านความปลอดภัยผู้ใช้อากาศยานและสาธารณชน โดยกำหนดให้ทำการบินได้เฉพาะเพื่อการกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและการฝึกบิน หรือใช้ทำการบินในกิจการของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ หรือใช้ทำการบินเพื่อการอื่นตามขอบวัตถุประสงค์ของสมาคมหรือมูลนิธิ ที่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมขนส่งทางอากาศแล้ว แต่ถ้าจะทำการบินในกิจการ

อื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมานี้ จะต้องยื่นคำขอต่ออธิบดีกรมขนส่งทางอากาศและอธิบดีกรมขนส่งทางอากาศจะได้อนุญาตแล้วเท่านั้น ตามข้อ 2 และข้อ 3 แห่งข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน ฉบับที่ 70 นอกจากนี้ ผู้ที่จะทำการบินกับอากาศยานเบาพิเศษเพื่อการกีฬาจะต้องได้รับใบอนุญาตนักบินและต้องเป็นสมาชิกของสมาคมมูลนิธิ หรือชมรมด้วย และในการทำการบินจะต้องปฏิบัติตามกฎทางอากาศ ทั้งกฎทั่วไปและกฎการบิน ซึ่งกฎการบินจะเกี่ยวกับความปลอดภัย เช่น ต้องไม่ปฏิบัติการบินอากาศยานในลักษณะประมาทหรือปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งอาจเป็นผลให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายต่อชีวิตหรือทรัพย์สินเสียหาย โดยเฉพาะการห้ามมิให้ทำการบินเหนือชุมชนหนาแน่นในเขตเมือง ชนบทที่มีผู้อยู่อาศัย หรือในที่โล่งที่มีคนมาชุมนุมอยู่ และในการทำการบิน ผู้ทำการต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขแนบท้ายใบอนุญาต ตามกฎกระทรวงคมนาคม ฉบับที่ 32 (พ.ศ. 2535) เมื่อปรากฏว่า ผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขแนบท้ายใบอนุญาต ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตแก้ไขการกระทำนั้นภายในเวลาที่กำหนด ถ้าผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตาม พนักงานเจ้าหน้าที่โดยอนุมัติของรัฐมนตรีมีอำนาจส่งเป็นหนังสือให้พักใช้ใบอนุญาตได้ไม่เกินเก้าสิบวัน ถ้าผู้รับใบอนุญาตได้รับคำสั่งให้แก้ไขการกระทำตามเกินสามครั้ง หรือผู้รับใบอนุญาตกระทำการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ รัฐมนตรีสั่งเป็นหนังสือให้เพิกถอนใบอนุญาตใช้อากาศยานส่วนบุคคลได้ ตามกฎกระทรวงคมนาคม ฉบับที่ 32 (พ.ศ. 2535) ข้อ 6 ข้อ 7 ข้อ 8 ซึ่งผู้ทำการบินอากาศยานเบาพิเศษจะต้องมีใบอนุญาตนักบิน ดังนั้น หากทำการบินในขณะที่ถูกพักใช้หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต ถือว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 มาตรา 29 ทวิ 29 เบญญ ต้องระวางโทษตามมาตรา 68 คือ ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และนอกจากข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือนที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว การเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุในสนามสำหรับเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ไม่ว่าจะ เป็นสนามของชมรมหรือสมาคม ก็จะมีกฎของสนาม ซึ่งผู้ที่เล่นต้องปฏิบัติตามเพื่อป้องกันอันตราย เช่น การเล่นหรือทำการบินต้องเล่นหรือบินในแนวรันเวย์หรือทางวิ่งจุดขึ้นลง เครื่องบินบังคับวิทยุ หรือเฮลิคอปเตอร์บังคับวิทยุที่ทางสนามกำหนดเท่านั้น ไม่ใช่จะทำบินขึ้นลงตรงไหนก็ขึ้น เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า ในการทำการบินอากาศยานเบาพิเศษ ซึ่งเป็นกีฬาการบินนั้น มีกฎหมายข้อบังคับ บทกำหนดโทษบังคับใช้เป็นการเฉพาะ ทั้งนี้ เพราะการทำการบินอากาศยานเบาพิเศษนั้น อาจเกิดอันตรายต่อผู้ทำการบินและบุคคลอื่นได้ และเป็นเรื่องเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ และปัญหาความปลอดภัย จึงต้องมีการออกกฎหมายควบคุมที่เข้มงวด เพื่อความปลอดภัยของผู้ทำการบินและสาธารณชน ซึ่งการทำการบินเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ซึ่งใช้เป็นเครื่องบินเล่นนั้น ก็อาจเกิดอุบัติเหตุหรืออาจนำไปก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่นได้เช่นกัน หากผู้เล่นหรือทำการบินโดยความประมาทเลินเล่อ หรือขาดความรู้ความชำนาญ แต่การเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ มีการเล่นกันอย่างแพร่หลาย และไม่มีขอบเขตในการเล่น ไม่มีการกำหนดพื้นที่ในการทำการเล่น สามารถทำการเล่นหรือบังคับการบินที่ไหนก็ได้ และไม่มีกฎหมายบังคับให้ผู้เล่นต้องศึกษา เรียนรู้ อบรม เพื่อให้เกิดความชำนาญ หรือต้องมีใบอนุญาต ก่อนนำเครื่องบินออกไปทำการบิน และเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ที่ใช้ทำการเล่นนั้นมีหลากหลายชนิด หลากหลายรูปแบบ ทั้งที่ใช้แบตเตอรี่ เป็นพลังงาน และใช้น้ำมันเป็นพลังงาน ทั้งรูปแบบเครื่องบินเฮลิคอปเตอร์ และสมรรถภาพของเครื่องบินนั้น ประสิทธิภาพในการทำการบินมากน้อยแค่ไหน ขึ้นอยู่กับขนาด ชนิดของพลังงานที่ใช้รูปแบบการบิน ตัวอย่าง ประเภทเฮลิคอปเตอร์บังคับวิทยุ ระยะการบินจะอยู่ระหว่าง 5-20 นาที ต่อการเติมแบตเตอรี่หนึ่งครั้งสำหรับประเภทเครื่องบินไฟฟ้า ซึ่งการทำการบินเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ นอกจากอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุหรืออันตรายได้ตลอดเวลาแล้ว ยังก่อให้เกิดความเดือดร้อน รำคาญ ของผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงได้

ในปัจจุบัน การเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว การที่ไม่มีมาตรการทางกฎหมายบัญญัติควบคุมสำหรับเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุเป็นการเฉพาะทำให้มีการมีการนำเอาเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุนี้ ไปประยุกต์ใช้ในการกระทำความผิด เช่น การใช้เป็นพาหนะในการขนส่งยาเสพติด กรณีมีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม เช่น เหตุการณ์จลาจลในเรือนจำกลางจังหวัดลพบุรีสาเหตุเบื้องต้นเพราะนักโทษไม่พอใจผู้คุมและเมาทินเนอร์ แต่การตรวจสอบลึกลงไปปรากฏว่า เรื่องของยาเสพติดมีนัยสำคัญที่สุด เริ่มจากการโทรศัพท์สั่งยาบ้าทางมือถือ ผู้ต้องขังข้างในจะเป็นคนสั่งให้คนข้างนอกเป็นสายและให้ส่งกันเอง และวิธีการในการส่งยาบ้ามีหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะวิธีการส่งข้ามกำแพง เช่น การโยนลูกบอลผ่านไปยังผู้ต้องขังแดนอื่น ๆ นอกจากยาบ้าแล้วโทรศัพท์-

มือถือก็เป็นสินค้าอย่างหนึ่งที่ส่งเข้าไปในทัณฑ์สถานเช่นกัน โดยจะเขียนชื่อที่อยู่จะจงว่าให้ใครบ้าง มักจะทำตอนกลางคืนอาศัยช่วงเจ้าหน้าที่เพลอหรือผลัดเวร นอกจากนี้วิวัฒนาการใหม่ล่าสุด คือ ทางอากาศ มีการส่งยาบ้า โดยใช้เครื่องบินบังคับ ให้ไปส่งยังแดนไหนบ้าง เมื่อถึงเป้าหมายจะปล่อยยาเสพติดลงไปที่ด้านล่าง และมีการกระทำเกิดขึ้นหลายรายแล้ว เหตุตำรวจภูธรจังหวัดนครราชสีมา จับผู้กระทำผิดกฎหมาย โดยการรับแจ้งจากเรือนจำคลองไผ่ จังหวัดนครราชสีมาว่าจะมีคนร้ายนำสิ่งผิดกฎหมายเข้าไปในเรือนจำ จากการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจ พบเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ แต่ดัดแปลงให้มีประสิทธิภาพสามารถบรรทุกขนถ่ายสิ่งของที่มีน้ำหนักประมาณ 3-4 กิโลกรัม 1 เครื่อง เครื่องวิทยุบังคับ และอื่น ๆ อีกหลายรายการ ผู้ต้องหาให้การว่า ได้รับจ้างให้นำเครื่อง-โทรศัพท์มือถือพร้อมอุปกรณ์ส่งให้ผู้ต้องหาในเรือนจำกลางคลองไผ่¹ โดยวิธีการนำเครื่องโทรศัพท์มือถือด้วยวัสดุกันสะเทือนแล้วใส่ถุงผ้าอีกชั้นหนึ่ง แล้วนำติดไว้ใต้เครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ จากนั้นจะบังคับเครื่องให้บินข้ามกำแพง โดยจะมีคนในเรือนจำคอยรอรับอยู่ เมื่อได้รับสัญญาณจากผู้ที่อยู่ในเรือนจำแล้วจะปล่อยให้เครื่องลงตรงจุดที่หมาย หรือเหตุที่เรือนจำกลางเขาบิน จังหวัดราชบุรี ใช้เครื่องบินเล็กบังคับวิทยุโดยติดจีพีเอส แล้วบังคับผ่านเรือนจำแล้วทิ้งยาเสพติดให้ผู้ต้องขัง²

นอกจากเหตุการณ์ในประเทศไทยแล้ว ยังพบว่า ในประเทศบราซิล ก็มีการลักลอบส่งโทรศัพท์เคลื่อนที่เข้าไปในทัณฑ์สถาน โดยเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ แบบเฮลิคอปเตอร์ด้วยเช่นกัน ซึ่งการส่งสิ่งต้องห้ามเข้าไปในเรือนจำนั้นเป็นปัญหาสำหรับหลาย ๆ ประเทศ โดยมีรูปแบบและวิธีการที่แตกต่างกันไป

นอกจากกรณีการนำเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุมาใช้ในการส่งยาเสพติดหรือส่งสิ่งผิดกฎหมายเข้าไปในเรือนจำแล้ว ยังมีการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุแล้วก่อให้เกิดความเดือดร้อน รำคาญ ต่อผู้อื่นหรือผู้ที่อาศัยในแหล่งชุมชนที่มีการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ แล้วก่อให้เกิดเสียงดัง ตัวอย่าง กรณีมีเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ตกลงบนหลังคา

¹ ไซ อ. บังคับวิทยุบนโทรศัพท์มือถือส่งเรือนจำโคราช [Online], available URL: <http://www.muslimvoicetv.com/ncontent/news.php?nid=509,2554> (มีนาคม, 24).

²9 วิธีซ่อนยาเสพติดไว้ในคุกเขาบิน, เรื่องเดิม.

โบสถ์และหอฉันชีภายในวัดสี่สุภารามหรือวัดหลวงปู่สุภา ถนนเจ้าฟ้าตะวันตก ตำบลฉลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ได้รับความเสียหาย โดยไม่มีผู้รับผิดชอบและเหตุเครื่องบินบังคับวิทยุตกที่วัดเกิดขึ้นหลาย ๆ ครั้งแล้ว เนื่องจากอาจเกิดจากเครื่องบินหลุดพ้นรัศมีของการบังคับ จึงทำให้เกิดความเสียหายดังกล่าว¹ เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า การเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ อาจเกิดอันตรายได้ตลอดเวลาที่ทำการเล่น ไม่ว่าจะด้วยความประมาทเลินเล่อของผู้เล่นหรือไม่ก็ตาม การที่กฎกระทรวงคมนาคมบัญญัติให้เครื่องบินเล็ก ซึ่งใช้เป็นเครื่องบินเล่น เป็นวัตถุซึ่งไม่เป็นอากาศยานนั้น อาจไม่เหมาะสมกับสภาพของสังคมที่มีการพัฒนาและการนำเอาเทคโนโลยีใหม่มาประยุกต์ใช้กระทำความผิด ซึ่งโดยสภาพทั่วไปของเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุแล้วไม่อาจจะทราบเจตนาของผู้เล่นได้ว่า มีจุดประสงค์ในการเล่นอย่างไร เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน หรือเพื่อใช้กระทำความผิด เพราะกฎหมายมิได้ครอบคลุมถึง ซึ่งมาตรการกำหนดเขตห้ามบิน เพื่อความปลอดภัย ตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 ได้กำหนดไว้ตามมาตรา 22 ว่าห้ามบินในเขตห้ามบินหรือเขตกำกับการบิน ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เครื่องถ่ายภาพในอากาศยาน หรือจากอากาศยาน ไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ มาตรา 23 ห้ามส่งหรือพายุทธภัณฑ์ไปกับอากาศยาน ตามมาตรา 25 ห้ามส่งหรือพาวัตถุอันตรายหรือสัตว์ ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของอากาศยานหรือบุคคลในอากาศยาน ตามมาตรา 26 ห้ามขนส่งสิ่งผิดกฎหมาย มาตรา 27 ถ้าฝ่าฝืนต้องรับโทษจำคุกหรือปรับหรือทั้งจำทั้งปรับที่รุนแรง แต่มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมเขตห้ามบินและมาตรการความปลอดภัยดังกล่าว ไม่ใช่บังคับครอบคลุมถึงการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุซึ่งใช้เป็นเครื่องบินเล่นด้วย หรือตามข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือนฉบับที่ 70 ว่าด้วยอากาศยานเบาพิเศษประเภท ร่มบิน ร่มร่อน พาราเพรอน และแสลงไกลเดอร์ กฎการบินในข้อ 5.2 (11) ก็มีการห้ามมิให้ทำการบินเหนือชุมชนหนาแน่นในเขตเมือง ชนบทที่มีผู้คนอยู่อาศัยหรือในที่โล่งที่มีคนมาชุมนุมอยู่ โดยมีได้รวมถึงการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุด้วยเช่นกัน หรือแม้แต่การเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ สำหรับชมรม หรือสมาคม ก็จะมี

¹ เครื่องบินตกใส่หลังคาโบสถ์ [Online], available URL: <http://www.rcthai.net>, 2553 (สิงหาคม, 28).

สนามบินเล็ก ซึ่งเป็นที่โล่งและมีกฎ กติกา มารยาท ในการเล่นภายในกลุ่มชมรม หรือ สมาคม เพื่อความปลอดภัยและเป็นระเบียบเรียบร้อยในการเล่นพร้อมกันหลาย ๆ คนนั้น ด้วย เช่น การทำการบินจะต้องอยู่ในแนวรันเวย์หรือทางวิ่ง จุดขึ้นและลง ที่ทางสนาม กำหนดเท่านั้น ไม่ทำการบินเครื่องบินในแนวเหนือหัวของผู้ที่ยืนเล่นอยู่ รวมถึงการบิน อ้อมหลังแนวบิน เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินไว้ปฏิบัติ ซึ่งมีลักษณะของ ข้อปฏิบัติเป็นการทั่วไปของสมาชิกของชมรมหรือสมาคม มิใช่บังคับเป็นกฎหมาย แต่อย่างไร

ดังนั้น เมื่อการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ สามารถทำการบินหรือเล่นที่ไหน ก็ได้ มิได้บังคับให้ต้องไปใช้สนามสำหรับการบินเครื่องบินเล็ก เพราะไม่มีกฎหมายบัญญัติ กำหนดไว้ รวมถึงมาตรการทางกฎหมายในการควบคุม โดยเฉพาะว่า ห้ามทำการบินใน เขตพื้นที่นั้น ๆ เช่น ถนนใกล้สถานที่ราชการ โรงเรียน แหล่งชุมชน สวนสาธารณะ หรือ ที่มีการชุมนุม ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่นและต่อสิ่งแวดล้อมต่อปัญหาเสพติด และ หากว่า รัฐจะแก้ไขปัญหาโดยการตัดสัญญาณหรือคลื่นความถี่ เมื่อมิให้ทำการบินใน บริเวณพบการกระทำผิดกฎหมาย เช่น เรือจ้ำ อาจเป็นการแก้ปัญหาก็ไม่มี ประสิทธิภาพได้และอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อการใช้สัญญาณคลื่นความถี่ของ ผู้อื่นได้และรัฐอาจต้องใช้งบประมาณจำนวนมากหากจะต้องใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยทำการ ตรวจสอบ และปัญหาในการที่จะนำบทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 มาบังคับใช้ก็ไม่อาจนำมาบังคับได้ เพราะถือว่าเป็นเครื่องบินเล็กซึ่งใช้เป็น เครื่องเล่นตามกฎกระทรวงคมนาคม กำหนดวัตถุซึ่งไม่เป็นอากาศยาน พ.ศ. 2548 ข้อ 2 (3) จึงไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 และตามข้อบังคับของ คณะกรรมการการบินพลเรือน ไม่ว่าจะฉบับที่ 43 หรือฉบับที่ 70 เกี่ยวกับอากาศยาน เบาพิเศษ หรืออากาศยานเบาพิเศษเพื่อการกีฬา ก็มีได้บัญญัติให้ครอบคลุมถึงการเล่น เครื่องบินเล็กบังคับวิทยุด้วย

ฉะนั้น ผู้เล่นจะต้องมีขอบเขตในการเล่น ก็คือไม่ให้กระทบต่อสิทธิของผู้อื่น ด้วย ซึ่งหากเปรียบเทียบกรณีของการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุของต่างประเทศอย่าง ประเทศอังกฤษหรือประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีการควบคุม

การเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ เพื่อความปลอดภัยของสาธารณชน โดยมีการห้ามเล่นในสถานที่ใด ๆ นอกจากสถานที่ที่กำหนดไว้สำหรับการเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุหรือเครื่องเล่นที่ทำการบินโดยใช้วิทยุบังคับเท่านั้น สำหรับประเทศไทยหากยังมีการปล่อยให้มีการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุโดยไม่มีขอบเขต ไม่มีการกำหนดสถานที่หรือเขตห้ามบินไว้ หากว่ามีการนำเอาเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุไปทำการบินใกล้แหล่งที่อยู่อาศัยย่อมทำให้เกิดกระทบต่อบุคคลอื่นที่อาศัยอยู่บริเวณนั้นที่ต้องคอยระวังภัย เกิดความเดือดร้อนรำคาญ ความหวาดกลัวว่าจะมีอุบัติเหตุเครื่องบินบินมาตกใส่ทรัพย์สินของตนหรือไม่ นอกจากนี้อาจเป็นการสุ่มเสี่ยงในการเอาไปใช้ในทางที่ผิดกฎหมายของบุคคล เช่น ใช้เป็นพาหนะขนส่งยาเสพติดหรือสิ่งผิดกฎหมายของผู้ที่มีได้ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อชื่อเสียงและความมั่นคงของประเทศได้ การมีมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมที่เข้มงวดย่อมจะแก้ไขปัญหาค่าได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการใช้

เครื่องวิทยุบังคับและความถี่วิทยุในการเล่น

เครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ

การเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ เครื่องวิทยุบังคับและความถี่วิทยุเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญสำหรับกิจกรรมประเภทนี้ เพื่อใช้ในการทำการควบคุมการบิน ซึ่งเครื่องวิทยุบังคับนี้ เป็นสิ่งที่กฎหมายควบคุมมิให้มีการดัดแปลง หรือเพิ่มกำลัง เพื่อปรับใช้เกินกว่าที่กฎหมายกำหนด แต่ในการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ซึ่งใช้เป็นเครื่องเล่นนั้น โดยทั่วไปแล้ว การผลิตเครื่องเล่นประเภทนี้จะมีมาตรฐานในการผลิตตามกฎหมาย ซึ่งอาจไม่มีประสิทธิภาพดังที่ผู้ที่ชื่นชอบในกิจกรรมการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุหรือวัตถุประสงค์ในการเล่น เช่น ความเร็ว ความแรง ความสูง จึงมีการทำการดัดแปลง เพิ่มกำลัง หรือการปรับให้มีสมรรถภาพตามที่ผู้เล่นต้องการ ซึ่งหากเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดแม้จะยังไม่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่น ก็เป็นความผิดตามกฎหมายวิทยุคมนาคมแล้ว

สำหรับการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ การใช้เครื่องวิทยุบังคับและความถี่วิทยุเพื่อบังคับการบิน พิจารณาตามมาตรการของกฎหมายตามพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม

พ.ศ. 2498 มาตรา 6 บัญญัติหลักไว้ว่า ห้ามมิให้ผู้ใด ทำ มี ใช้ นำเข้า นำออก หรือค้า ซึ่งเครื่องวิทยุคมนาคม เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ซึ่งเครื่องวิทยุบังคับ ซึ่งเป็นอุปกรณ์อย่างหนึ่งที่ใช้สำหรับการเดินเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ถือเป็นเครื่องวิทยุคมนาคมด้วย โดยเครื่องวิทยุบังคับนั้น กรณีเป็นประเภทวิทยุบังคับ สิ่งประดิษฐ์จำลอง ตามประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง เครื่องวิทยุคมนาคมและสถานีวิทยุคมนาคมที่ได้รับยกเว้น ไม่ต้องได้รับใบอนุญาต ตามข้อ 3 (1) เครื่องวิทยุคมนาคมประเภทวิทยุบังคับสิ่งประดิษฐ์จำลอง คลื่นความถี่ 72.000-72.745 เมกะเฮิร์ตซ์ กำลังส่งไม่เกิน 750 มิลลิวัตต์ โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องรับใบอนุญาต มี ใช้ หรือนำออก แต่กรณีการทำ นำเข้า หรือ ค้า จะไม่ได้รับยกเว้น นั้นหมายความว่า ในการ ทำ นำเข้า หรือค้า เครื่องวิทยุคมนาคม จะต้องได้รับใบอนุญาตเสมอ ซึ่งค่านอกจากการ มีเครื่องวิทยุคมนาคมไว้ในครอบครองเพื่อขายแล้วรวมถึงการซ่อมแซมด้วย

มาตรการในการควบคุมการใช้คลื่นความถี่สำหรับการเดินเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ นั้น สำหรับประเทศไทย ได้มีกฎหมายกำหนดไว้ให้ประชาชนสามารถใช้เครื่องวิทยุคมนาคมประเภทวิทยุบังคับย่านความถี่วิทยุ 72.000-72.745 เมกะเฮิร์ตซ์ เพื่อการใช้งานควบคุมสิ่งประดิษฐ์จำลอง เช่น เครื่องบินจำลอง เรือจำลอง รถจำลอง เป็นต้น กำลังส่งไม่เกิน 750 มิลลิวัตต์ เพื่อใช้งานควบคุมสิ่งประดิษฐ์จำลองโดยไม่ต้องได้รับใบอนุญาต มี ใช้ หรือนำออกซึ่งเครื่องวิทยุคมนาคม แต่หากเป็นการทำ นำเข้าหรือค้า ซึ่งเครื่องวิทยุคมนาคมไม่ได้รับยกเว้น จึงต้องได้รับใบอนุญาตจึงจะทำ นำเข้าหรือค้า ซึ่งเครื่องวิทยุคมนาคมได้ ทั้งตามประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง เครื่องวิทยุคมนาคมและสถานีวิทยุคมนาคมที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องได้รับใบอนุญาต พ.ศ. 2550 ซึ่งเดิมตามประกาศกรมไปรษณีย์โทรเลข เรื่อง การอนุญาตให้ประชาชนใช้เครื่องวิทยุคมนาคม ประเภทวิทยุบังคับสิ่งประดิษฐ์จำลอง ย่านความถี่วิทยุสูงมาก 72 เมกะเฮิร์ตซ์ พ.ศ. 2542 มีการกำหนดเงื่อนไขไว้ด้วย คือ เครื่องวิทยุคมนาคมจะต้องผ่านการทดสอบรับรองตัวอย่างจากกรมไปรษณีย์โทรเลขแล้วเท่านั้น ผู้ใช้เครื่องวิทยุคมนาคมจะต้องได้รับใบอนุญาตให้มี ใช้ ซึ่งเครื่องวิทยุคมนาคม การใช้เครื่องวิทยุคมนาคมดังกล่าวจะไม่ได้ รับสิทธิคุ้มครองการรบกวนและหากไปรบกวนการใช้ความถี่วิทยุของข่ายสื่อสารที่ได้รับอนุญาต จะต้องระงับการใช้งานทันที ห้ามนำอุปกรณ์ใด ๆ มาติดต่อหรือปรับเข้าไว้หรือ

ใช้ประกอบกับเครื่องวิทยุคมนาคม เพื่อเพิ่มกำลังส่งให้เกินกว่า 750 มิลลิวัตต์ และหากกรมไปรษณีย์โทรเลขตรวจสอบ พบว่า ผู้ใช้เครื่องวิทยุคมนาคมไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตอาจเพิกถอนใบอนุญาตและดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคม

แต่ตามประกาศคณะกรรมการกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง เครื่องวิทยุคมนาคมและสถานีวิทยุคมนาคมที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องได้รับใบอนุญาต พ.ศ. 2550 มิได้กำหนดเงื่อนไขและโทษไว้แต่อย่างใด มีเพียงแต่การกำหนดเงื่อนไขไว้สำหรับการใช้งานเครื่องวิทยุคมนาคมที่มีลักษณะเป็นเครื่องวิทยุคมนาคมสื่อสารระยะสั้น หรือที่ใช้ในกิจการ เช่น เครื่องมือวัดทางอิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม เครื่องวิทยุคมนาคมประเภทโทรศัพท์ไร้สาย คลื่นความถี่ 1.6-1.8 เมกะเฮิร์ตซ์ และ 54-74 เมกะเฮิร์ตซ์ กำลังส่งไม่เกิน 10 มิลลิวัตต์ เป็นต้น โดยกำหนดเงื่อนไข คือ ห้ามนำอุปกรณ์ใด ๆ มาติดต่อหรือปรับเข้าไว้หรือใช้ประกอบกับเครื่องวิทยุคมนาคม เพื่อเพิ่มกำลังส่งให้เกินกว่าที่กำหนดไว้ การใช้เครื่องวิทยุคมนาคมจะไม่ได้รับสิทธิคุ้มครองการรบกวนและหากไปรบกวนการใช้ความถี่วิทยุของข่ายสื่อสารที่ได้รับอนุญาต จะต้องระงับการใช้งานทันที และการใช้งานเครื่องวิทยุคมนาคมจะต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการทำงานของเครื่องวิทยุคมนาคมที่ใช้เป็นเครื่องมือทางการแพทย์ โดยเงื่อนไขทางกฎหมายนั้น มิได้ครอบคลุมถึงการใช่วิทยุบังคับสำหรับการเล่นเครื่องบินบังคับวิทยุ ซึ่งเป็นสิ่งประดิษฐ์จำลองเข้าไว้ด้วย ปัญหา คือ ผู้เล่นอาจมีการปรับอุปกรณ์เพื่อเพิ่มกำลังส่งให้สูงขึ้นเพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์ในการเล่นหรือใช้กระทำความผิด ย่อมส่งผลกระทบต่อการใช้งานความถี่ของส่วนรวมได้ ตามกฎหมายกำหนดให้เล่นหรือใช้ความถี่สำหรับการควบคุมสิ่งประดิษฐ์จำลองได้ที่ความถี่ 72 เมกะเฮิร์ตซ์ โดยไม่ต้องได้รับใบอนุญาต แต่มีการเล่นกันจริงในความถี่วิทยุที่แตกต่างกันไปนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดโดยไม่มีการควบคุมอย่างเข้มงวดแต่อย่างใด ทำให้มีการละเมิดกฎหมายและไม่เกรงกลัวกฎหมาย ถึงแม้ว่าผู้เล่นจะเห็นว่า ความถี่ที่นิยมใช้เล่นเครื่องบินบังคับวิทยุนั้น ไม่ต้องกังวลเรื่องความถี่ชนกัน ในกรณีที่เล่นพร้อมกันหลายคน เนื่องจากความถี่ย่านนี้ได้ถูกกำหนดให้ใช้งานแบบสาธารณะ คือ เป็นย่านความถี่กลาง ที่สามารถใช้งานร่วมกันได้ แต่การรบกวนของสัญญาณก็อาจเกิดขึ้นได้เสมอ เนื่องจากมีปัจจัยภายนอก เช่น อยู่ใกล้สัญญาณไร้สาย หรือ

อากาศขึ้นมาก ๆ คลื่นจะวิ่งตามผิวนอกโลหะ ความขึ้นเพียงเล็กน้อยอาจทำให้ระบบทำงานผิดพลาดได้ สำหรับเครื่องบินก็จะมีการผลิตออกมาหลายรูปแบบ โดยลอกเลียนแบบจากเครื่องบินจริง ส่วนมาตรฐานการบินได้เร็วหรือไกลแค่ไหนก็ขึ้นอยู่กับช่องสัญญาณ เครื่องควบคุมระยะไกลและอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งสามารถทำการบินได้ถึงความสูงเท่าที่ตาของผู้เล่นมองเห็น ส่วนการบินบินได้ไกลประมาณ 2-3 กิโลเมตร หรือเกินกว่านี้ได้

ในกรณีการเล่นหรือทำการบินร่วมกันในบริเวณใกล้เคียงกันหลาย ๆ คน ความถี่จะแบ่งออกเป็นช่องขนาดเล็ก ๆ หลาย ๆ ช่อง เพื่อให้ผู้เล่นสามารถใช้ความถี่ย่านเดียวกัน โดยใช้ช่องความถี่ที่ไม่ตรงกัน เล่นพร้อม ๆ กันได้ในสถานที่เดียวกัน โดยไม่รบกวนกัน ผู้ที่จะเล่นพร้อม ๆ กันก็จะต้องเลือกช่องใช้งานไม่ให้ซ้ำกัน เมื่อมีผู้ใช้งานความถี่มากขึ้นจนเต็มทุกช่อง ทุกย่าน ต้องมีการผลัดกันเล่น ในช่องความถี่เดียวกัน ดังนี้ ผู้เล่นจึงจะต้องมีการตรวจสอบคลื่นความถี่ที่จะใช้เล่นก่อนว่ามีผู้อื่นใช้คลื่นความถี่เดียวกันอยู่หรือไม่ ก่อนทำการบิน เพื่อจะได้ป้องกันอันตรายหรืออุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้น การใช้คลื่นความถี่หากรบกวนผู้เล่นอื่นที่ทำการบินอยู่ก่อนแล้วอาจทำให้เครื่องบินร่วงตกลงมาได้ ซึ่งในการเล่นที่สนามของชมรมหรือสมาคม หรือสนามบินที่มีไว้สำหรับการเล่นเครื่องบินเล็ก บังคับวิทยุ สำหรับการทำกิจกรรมชมรมร่วมกันของกลุ่มบุคคล ก็จะมี กฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติของแต่ละสนามนั้น ๆ เพื่อให้ผู้ที่มาเล่นได้ปฏิบัติตามเพื่อความปลอดภัยในการเล่น ซึ่งในการเล่นอาจเกิดอุบัติเหตุหรืออันตรายได้ตลอดเวลา

สังเกตได้ว่า ความถี่ที่กฎหมายอนุญาตให้ใช้ได้โดยไม่ต้องได้รับใบอนุญาต สำหรับการควบคุมสิ่งประดิษฐ์จำลอง คือ ความถี่ที่ย่าน 72 เมกะเฮิร์ตซ์ ดังนั้น หากเป็นการใช้ความถี่นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดถือว่า เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายทั้งสิ้น แต่ในประเทศไทยมิได้มีการเคร่งครัดในการตรวจสอบ จับกุม ผู้กระทำผิด ส่วนหนึ่งอาจมาจากคลื่นความถี่ที่ใช้ นอกจากที่กฎหมายกำหนดนั้นอาจไม่ได้ไปกระทบต่อกิจการ โทรคมนาคมประเภทอื่น และส่วนใหญ่จะเน้นหนักไปทางการควบคุมเกี่ยวกับคลื่นวิทยุ ประเภทกิจการ โทรคมนาคม ดังนั้นหากมีการพบการกระทำผิดโดยใช้คลื่นความถี่ นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดแล้วถือผิดกฎหมายทั้งสิ้น และกรณีการไม่ใช้ความถี่ตามที่กฎหมายกำหนด เป็นการจงใจก่อให้เกิดการรบกวนหรือขัดขวางต่อการวิทยุคมนาคม มีความผิดต้องระวางโทษตามพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. 2498 มาตรา 26 แก้วใจ

เพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 เพียงแต่รัฐมิได้เคร่งครัด เข้มงวดเท่า นั้น ต่างจากการเคร่งครัด และเข้มงวดในการควบคุมการใช้ความถี่วิทยุในต่างประเทศ ประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกา หรือประเทศที่มีการพัฒนาแล้วสำหรับการใช้บังคับหรือเล่นเครื่องบินเล็ก บังคับวิทยุ ห้ามมิให้ใช้ความถี่วิทยุเกินกว่า ที่กฎหมายกำหนด หากพบกระทำผิดจะต้อง ถูกจับกุมและดำเนินคดีทันที เนื่องจากการควบคุมเพื่อความปลอดภัยของสาธารณชน

3. มาตรการลงโทษทางอาญาและความรับผิดทางแพ่ง

การเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ นั้น ไม่มีกฎหมายบังคับใช้เป็นการเฉพาะ หากมีการก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน ก็ตาม จะต้องนำกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญาหรือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับเพื่อการลงโทษรวมถึงการชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้เสียหาย ซึ่งเป็นการลงโทษผู้กระทำผิดและเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้ว แต่ไม่มีการบังคับของกฎหมายในการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแต่อย่างใด และในการที่จะนำกฎหมายเพื่อมาลงโทษทางอาญาหรือความรับผิดทางแพ่งมาใช้บังคับนั้น ต้องดูว่าการกระทำนั้นเข้าองค์ประกอบของความผิดหรือไม่ด้วย

การลงโทษทางอาญานั้น อาจเป็นการบังคับตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญาก็ได้ หากว่าการกระทำเข้าองค์ประกอบของความผิดนั้น ซึ่งการลงโทษทางอาญา เป็นการนำกฎหมายมาใช้บังคับเพื่อลงโทษผู้กระทำผิดเท่านั้น โดยเมื่อมีการกระทำผิดทางอาญา เช่น ทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย เนื่องมาจากการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ซึ่งอาจเกิดจากความประมาทเลินเล่อของผู้เล่น หรือการจงใจใช้เครื่องบินเล็กบังคับวิทยุในการกระทำความผิด ก็ตามซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา ก็มีได้มีการบัญญัติไว้ให้การกระทำความผิดที่เกิดจากการใช้หรือเล่น เครื่องบินเล็กบังคับวิทยุเป็นความผิดเฉพาะ แต่อาจเป็นการเข้าหลักความรับผิดเป็นกรณี ๆ ไป เช่น ความผิดต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน เช่น กระทำการด้วยประการใด ๆ ให้การสื่อสารสาธารณะ ทางไปรษณีย์ ทางโทรเลข ทางโทรศัพท์หรือทางวิทยุขัดข้อง มาตรา 235 แต่ปัญหาในกรณีที่ไม่เข้า

องค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว การกระทำบางอย่างอาจเป็นการกระทำความผิดอาญาตามกฎหมายอื่นหรือไม่ ต้องพิจารณาตามกฎหมายนั้น ๆ เมื่อพิจารณาตามประมวลกฎหมายอาญา ภาคความผิดลหุโทษ ซึ่งความผิดลหุโทษ หมายถึงความผิดอาญาแผ่นดินที่มีโทษเล็กน้อย โดยกฎหมายได้กำหนดโทษไว้เพียงจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 102 เช่น ทะเลาะกันอย่างอื้ออึงในทางสาธารณะ ยิงปืนในหมู่บ้าน โดยไม่มีเหตุอันสมควร เสพย์สุราจนมาประพุดิตนุ่นวายในสาธารณะสถาน หรือคูหมีนผู้อื่นซึ่งหน้า เป็นต้น จะเห็นได้ว่าความผิดลหุโทษนั้นไม่ก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรง แต่อย่างไรก็ตาม ความผิดลหุโทษนี้กฎหมายไม่ได้กำหนดให้เป็นความผิดอันยอมความได้ ดังนั้นแม้ผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์ไม่ตติใจดำเนินคดีไปก็ไม่ได้ทำให้คดีระงับไปได้ แต่ความผิดลหุโทษนี้เจ้าพนักงานสามารถเปรียบเทียบปรับได้ เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่ได้ทำการเปรียบเทียบแล้ว คดีก็เป็นอันระงับสิ้นไป

ในส่วนความผิดลหุโทษนี้ก็ไม่มีการบัญญัติให้การนำเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุไปทำการบินเล่นในสถานที่ในเมือง หมู่บ้าน หรือที่ชุมชนเป็นความผิดแต่อย่างใด ซึ่งหากเปรียบเทียบกับมาตรา 376 บัญญัติว่า ผู้ใดยิงปืนซึ่งใช้ดินระเบิดโดยใช่เหตุ ในเมือง หมู่บ้าน หรือที่ชุมชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จะเห็นได้ว่า การยิงปืนซึ่งใช้ดินระเบิดโดยใช่เหตุ ในเมือง หมู่บ้าน หรือที่ชุมชน กฎหมายยังบัญญัติให้เป็นความผิดลหุโทษ แต่สำหรับกิจกรรมการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ หากทำการเล่นหรือบังคับบินในเมือง หมู่บ้าน หรือที่ชุมชนซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้อื่นได้เช่นเดียวกัน และยังสามารถก่อให้เกิดความรำคาญที่มีเสียงดัง ความหวาดกลัวเครื่องบินตกหล่นทำให้ทรัพย์สินเสียหาย แต่กฎหมายมิได้บัญญัติให้เป็นความผิดแม้ความผิดลหุโทษก็ตาม แต่ต้องไปพิจารณาถึงองค์ประกอบของความผิดและความเสียหายที่เกิดขึ้นว่าเข้าลักษณะของความผิดฐานใด ปัญหาว่า ในการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ เพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อความสนุกสนาน มิได้มีเจตนาที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น แต่นำไปเล่นความเสียหายอาจเกิดจากความประมาทเลินเล่อ หรือสภาพอุปกรณ์เสื่อมสภาพ ทำให้เครื่องบินตกใส่ผู้อื่นได้รับอันตรายเพียงเล็กน้อย ถือว่าเป็นความผิดลหุโทษตามหลักของประมวลกฎหมายอาญาภาคลหุโทษ

แต่ปัญหาว่าในเมือง หมู่บ้าน หรือที่ชุมชน ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้อื่นได้ตลอดเวลา แต่อาจยังไม่ได้ก่อเกิดความเสียหายขึ้นแล้วเลิกเล่นไป เช่นนี้ก็ไม่เป็นความผิดแม้ความผิด ละโทษตามประมวลกฎหมายอาญาแต่อย่างใด แต่ผู้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้นหรือ ใกล้เคียงอาจต้องคอยระวังภัย เกิดความหวาดกลัว วิตกกังวลว่าจะเกิดอันตรายกับตน หรือไม่

การลงโทษทางอาญานอกจากตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ก็ยังมีกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้องและมีโทษทางอาญา เช่น ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 มาตรา 55 บัญญัติว่า ผู้ใดเข้าไปในเรือนจำ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ดี หรือ บังอาจรับจากหรือส่งมอบแก่ผู้ต้องขัง นำเข้ามาหรือเอาออกไปจากเรือนจำซึ่งเงินหรือ สังกะสีของต้องห้ามโดยทางใด ๆ อันฝ่าฝืนระเบียบหรือข้อบังคับของเรือนจำที่ดี ผู้นั้นมี ความผิดต้องระวางโทษ... หากมีการนำเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุไปใช้ในทางที่ผิดกฎหมาย โดยใช้ส่งยาเสพติดเข้าไปในเรือนจำ ก็เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 แต่ถ้านกรณีนี้ หากมีการพบเพียงการเตรียมการกระทำความผิดหรือเกิดเครื่องบิน- เล็กบังคับวิทยุขัดข้องไม่สามารถทำการบินได้ จึงทำการส่งยาเสพติดเข้าไปในเรือนจำไม่ได้ และถูกจับกุมเสียก่อนจะถือว่าผู้กระทำความผิดสำเร็จตามกฎหมายแล้วหรือไม่ นั่น เมื่อ พิจารณาตามหลักกฎหมายดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่า การกระทำยังไม่ถึงขั้นลงมือกระทำ ที่จะต้องรับโทษทางอาญา การที่บุคคลจะต้องมีความรับผิดชอบทางอาญานั้น การกระทำต้อง ถึงขั้นลงมือกระทำความผิด หากเป็นเพียงเตรียมการและไม่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็น ความผิดแม้เป็นการเตรียมการแล้ว ไม่ถือว่าเป็นความผิดทางอาญา แต่ในทางกลับกัน หากผู้กระทำความผิดของเครื่องบินไว้แล้วพร้อมที่จะทำการบังคับเครื่องบินด้วย เครื่องบังคับวิทยุเพื่อให้ไปยังจุดหมายที่ต้องการแล้ว แม้ว่าสัญญาณ ไปไม่ถึงหรือกำลัง ส่งไม่พอ เมื่อถูกจับได้ถือว่า เป็นการพยายามกระทำความผิดซึ่งไม่สามารถบรรลุผลได้ อย่างแน่แท้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 81 แล้ว เป็นต้น

ตามพระราชบัญญัติเครื่องวิทยุคมนาคม พ.ศ. 2498 ซึ่งในการเล่นเครื่องบินเล็ก บังคับวิทยุ ตัวเครื่องวิทยุบังคับ ซึ่งเป็นอุปกรณ์อย่างหนึ่งในการเล่นเครื่องบินบังคับ โดย เป็นเครื่องวิทยุคมนาคม ตามพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. 2498 มาตรา 6 ซึ่งมีหลัก ห้ามมิให้ผู้ใด ทำ ใ้ นำเข้า นำออก หรือค้า ซึ่งเครื่องวิทยุคมนาคม เว้นแต่จะได้รับอนุญาต

จากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต คือ พนักงานสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ แต่มีข้อยกเว้น ตามมาตรา 6 วรรค 2 ว่า ในกรณีที่เห็นสมควรรัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวง กำหนดให้เครื่องวิทยุคมนาคมบางลักษณะหรือเครื่องวิทยุคมนาคมที่ใช้ในกิจการบางประเภทได้รับยกเว้นไม่ต้องได้รับใบอนุญาต ทำ ใช้ นำเข้า นำออก หรือค้า ซึ่งเครื่องวิทยุคมนาคม หรือเฉพาะบางกรณีได้ โดยเครื่องวิทยุบังคับ สำหรับการเดินเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ นั้น ได้รับยกเว้น กรณีเป็นประเภทวิทยุบังคับสิ่งประดิษฐ์จำลอง ตามประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง เครื่องวิทยุคมนาคมและสถานีวิทยุคมนาคมที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องได้รับใบอนุญาต ตามข้อ 3 (1) เครื่องวิทยุคมนาคมประเภทวิทยุบังคับสิ่งประดิษฐ์จำลอง คลื่นความถี่ 72.000-72.745 เมกกะเฮิรตซ์ กำลังส่งไม่เกิน 750 มิลลิวัตต์ โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องรับใบอนุญาต มี ใช้ หรือนำออก แต่กรณีการ ทำ นำเข้า หรือ ค้า จะไม่ได้รับยกเว้น นั้นหมายความว่า ในการทำ นำเข้า หรือค้า เครื่องวิทยุคมนาคม จะต้องได้รับใบอนุญาตเสมอ ซึ่งค่านอกจากการมีเครื่องวิทยุคมนาคมไว้ในครอบครองเพื่อขายแล้วรวมถึงการซ่อมแซมด้วย หากผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 6 มีโทษทางอาญาปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งจำทั้งปรับ จะเห็นได้ว่า มาตรการทางกฎหมายนี้ ถ้านำมาใช้ในการควบคุมการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ กรณีมีปัญหาว่า ในกรณีของควบคุมการ มี ใช้ หรือนำออก เครื่องวิทยุสำหรับการบังคับสิ่งประดิษฐ์จำลอง ตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ต้องได้รับใบอนุญาต ดังนั้น ผู้ที่มีเครื่องวิทยุบังคับประเภทนี้จึงไม่มีใบอนุญาต ทำให้ควบคุมไม่ได้ว่าบุคคลดังกล่าวมีการฝ่าฝืน มาตรา 6 ที่มีโทษจำคุกหรือทั้งจำทั้งปรับหรือไม่ ซึ่งอาจไม่เข้ามาตรา 6 แต่ไปอาจเข้าการกระทำความผิดอื่นที่มีโทษน้อยกว่าอาจเพียงเปรียบเทียบปรับ ทำให้ไม่มีการเกรงกลัวกฎหมายและปัจจุบันนี้ยังสามารถไปหาซื้อเครื่องวิทยุบังคับตามแหล่งขาย เช่น คลองถม มาปรับใช้ได้ ปัญหาทางปฏิบัติ คือ ไม่อาจทราบได้ว่าผู้ที่มีอาชีพค้าเครื่องวิทยุคมนาคม ตามมาตรา 6 มีใบอนุญาตหรือไม่ และเครื่องวิทยุบังคับนั้น เป็นสิ่งที่ถูกกฎหมายหรือไม่ เพราะถ้าผู้ที่ค้าไม่มีใบอนุญาต การค้าเครื่องวิทยุหรือชุดอุปกรณ์ สำหรับการบังคับเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ก็จะมีคามผิดตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. 2498 ซึ่งมีโทษอาญา

ตามประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง เครื่องวิทยุคมนาคม และสถานีวิทยุคมนาคมที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องได้รับใบอนุญาต พ.ศ. 2550 ควบคุมการใช้ เครื่องวิทยุคมนาคมประเภทวิทยุบังคับย่านความถี่วิทยุ 72.000-72.745 เมกะเฮิรต์ซ์ เพื่อการใช้งานควบคุมสิ่งประดิษฐ์จำลอง กำลังส่งไม่เกิน 750 มิลลิวัตต์

โดยไม่ต้องได้รับใบอนุญาต มี ใช้ หรือนำออกซึ่งเครื่องวิทยุคมนาคม แต่หากเป็นการทำ นำเข้า หรือค้า ซึ่งเครื่องวิทยุคมนาคมไม่ได้รับยกเว้น จึงต้องได้รับใบอนุญาตจึงจะ ทำนำเข้าหรือค้า ซึ่งเครื่องวิทยุคมนาคมได้ หากมีการพบการกระทำความผิดโดยใช้คลื่น ความถี่นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดแล้วถือผิดกฎหมายทั้งสิ้น และกรณีการไม่ใช้ ความถี่ตามที่กฎหมายกำหนด เป็นการจงใจก่อให้เกิดการรบกวนหรือขัดขวางต่อการวิทยุคมนาคม มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือ ทั้งปรับทั้งจำ ตามพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. 2498 มาตรา 26 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นโทษทางอาญาเช่นกัน

ส่วนมาตรการทางกฎหมายในการบังคับสำหรับความรับผิดชอบทางแพ่ง เพื่อเป็นการ เยียวความเสียหายแก่ผู้เสียหาย หากมีการก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่น ผู้ที่กระทำ ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งพิจารณาตามความเสียหายที่เกิดขึ้นว่ามากน้อยแค่ไหน โดยในการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุนั้น อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นได้ เช่น บังคับเครื่องบินแล้วอาจเกิดความผิดพลาด หรือประมาทเลินเล่อ ทำให้เครื่องบินไปตกใส่ ทรัพย์สินของผู้อื่น ได้รับความเสียหาย ผู้กระทำก็ต้องรับผิดชอบละเมิด เป็นต้น

ความรับผิดเพื่อละเมิดเป็นความรับผิดชอบทางแพ่ง ซึ่งเกิดจากการล่วงสิทธิผิดหน้าที่ ที่มีต่อบุคคล โดยมีกฎหมายรองรับสิทธินั้น ความรับผิดเพื่อละเมิดมีลักษณะคล้ายกับ ความรับผิดทางศีลธรรม ในแง่ที่ว่าศีลธรรมเป็นหลักความประพฤติที่ชอบ ซึ่งบุคคลพึง ต้องปฏิบัติตาม หากผู้ใดปฏิบัติตามหลักนี้แล้วได้ชื่อว่าเป็นมนุษย์ที่ดี หากประพฤติผิด ก็ได้ชื่อว่าเป็นคนชั่ว ถูกผู้อื่นลงโทษด้วยการติเตียน และในบางครั้งอาจรู้สึกผิดด้วยตนเอง ส่วนความรับผิดเพื่อละเมิดเป็นข้อกำหนดให้บุคคลจำต้องปฏิบัติตาม หากผู้ใดฝ่าฝืนก็มี ความผิดอันจะต้องรับผิดในผลนั้น บุคคลซึ่งทำละเมิดจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหม ทดแทนเพื่อการนั้น แต่ความรับผิดเพื่อละเมิดจะต้องรู้ตัวผู้กระทำผิดด้วยเพื่อจะจับได้ให้ ผู้นั้นเป็นผู้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งในการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุนั้น หากมีการ

ไปละเมิดทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย ในบางกรณีเกิดปัญหาในการจะหาผู้รับผิดชอบ หรือผู้ก่อให้เกิดความเสียหาย ตัวอย่างเช่น จากข่าวเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุตกใส่ หลังคาโบสถ์ที่จังหวัดภูเก็ตไม่สามารถหาผู้รับผิดชอบได้¹

ในการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ กรณีที่เล่นเพื่อเป็นนักกีฬาเข้าทำการแข่งขัน ในรายการต่าง ๆ จะต้องสังกัดสมาคมกีฬาทางอากาศและการบิน ทั้งนี้ตามที่ระเบียบการแข่งขันรายการนั้น ๆ จะได้กำหนดไว้ แต่ในส่วนกรณีการเล่นด้วยวัตถุประสงค์อื่น ๆ เช่น เพื่อความสนุกสนาน การพักผ่อน เป็นต้น ผู้เล่นไม่จำเป็นจะต้องสังกัดสมาคมกีฬาแต่อย่างใด แต่ผู้เล่นอาจเป็นสมาชิกของชมรม ซึ่งเกิดจากการรวมกลุ่มกันในผู้ที่ชื่นชอบการกิจกรรมเล่นประเภทนี้ ซึ่งชมรมในประเทศไทยมีมากมาย และชมรมจะขึ้นทะเบียนกับสมาคมกีฬาทางอากาศและการบินฯ หรือไม่ก็ได้ แต่ชมรมไม่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย

เมื่อพิจารณาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เกี่ยวกับความรับผิดเพื่อละเมิดแล้ว บุคคลจะมีความรับผิดเพื่อละเมิด ในการใช้คำสินไหมทดแทนหรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาว่า การกระทำของบุคคลนั้นจะต้องครบองค์ประกอบของความผิด ตามมาตรา 420 ด้วย ซึ่งมีองค์ประกอบหรือหลักเกณฑ์ของการกระทำอันเป็นละเมิด คือ มีการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ กระทำโดยผิดกฎหมาย การกระทำนั้นทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย และความเสียหายนั้นมีผลมาจากการกระทำหรือการกระทำสัมพันธ์กับผล

ปัญหาว่า ในการฟ้องเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากการละเมิด ตามกฎหมายจะต้องรู้ตัวผู้กระทำละเมิดและต้องฟ้องภายในกำหนดอายุความ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่การเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ถ้าเป็นการเล่นโดยอิสระ ซึ่งสามารถทำการเล่นที่ไหนก็ได้ แต่ตัวเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุที่ผู้เล่นทำการบังคับอยู่ในอากาศนั้น สามารถบินไปได้ในระยะที่คนทั่วไปอาจไม่รู้ว่ามาจากการบังคับของผู้เล่นตรงบริเวณที่ไหนก็ได้ ถ้าหากว่าเครื่องบินตกแล้วทำให้ทรัพย์สินเสียหาย การที่จะรู้ตัวผู้กระทำผิดในการเรียกร้องค่าเสียหายย่อมกระทำได้ยาก นอกจากผู้นั้นจะมีจิตสำนึกที่ดีในการรับผิดชอบต่อการกระทำของตน หรือกรณีการกระทำละเมิดของบุคคล ไร้ความสามารถเพราะเหตุเป็น

¹ เครื่องบินตกใส่หลังคาโบสถ์, เรื่องเดียวกัน.

ผู้เยาว์หรือวิกลจริต ต้องรับผิดชอบในผลที่ตนทำละเมิด บิดา มารดา หรือผู้อนุบาลของบุคคล เช่นว่านี้ ย่อมต้องรับผิดชอบร่วมกับเขาด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวัง ตามสมควรแก่หน้าที่ดูแลซึ่งทำอยู่นั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 429 ซึ่งจะเห็นได้ว่า หลักการรับผิดชอบของบิดา มารดา หรือผู้อนุบาล ในการทำละเมิดของบุคคล ไร้ความสามารถเพราะเหตุเป็นผู้เยาว์หรือวิกลจริต ถ้าพิสูจน์ได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวัง ตามสมควรแก่หน้าที่ดูแลซึ่งทำอยู่นั้น ก็ไม่ต้องร่วมรับผิดชอบ แต่ถ้ามีกฎหมายกำหนดให้ ผู้ที่จะเล่นกีฬาประเภทนี้ จะต้องมีการสังกัดกลุ่มชมรม สมาคม และต้องได้รับการฝึกสอน เป็นอย่างดีจนเกิดความชำนาญย่อมทำให้เกิดการควบคุมได้ที่มีประสิทธิภาพขึ้น เนื่องจาก จะต้องมีการเล่นที่สนามของชมรมหรือสมาคม ทำให้สามารถสืบหาผู้รับผิดชอบความเสียหายเมื่อเกิดความเสียหายได้ดีกว่าและมีการควบคุมกันภายในชมรมหรือสมาคมด้วย ทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการเล่นหรือการทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเล่น เครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ร่วมกันหลาย ๆ คน แต่ความรับผิดชอบของชมรมหรือสมาคม ในการรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย เมื่อกระทำละเมิดอันเกิดจากการเล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ ของสมาชิคนั้นแตกต่างกัน คือ สมาคมที่ได้จดทะเบียนแล้วเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 83 ย่อมมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายเช่นเดียวกับ บุคคลธรรมดา ดังนั้นหากสมาชิกของสมาคม หรือนักกีฬาในสังกัด กระทำละเมิดขึ้นใน นามของสมาคม สมาคมจะต้องมีความรับผิดชอบในการละเมิดนั้นด้วย หากในการเล่น เครื่องบินเล็กบังคับวิทยุนั้น เป็นการเล่นในนามของสมาคม ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ และมีการควบคุมภายใน กรณีทำให้เกิดความเสียหายแก่สมาคมบุคคล นั้นก็อาจถูกลงโทษตามกฎหมาย ระเบียบของสมาคมด้วย ส่วนกรณีลักษณะของชมรม ซึ่งเป็นการตั้งขึ้น โดยการรวมกลุ่มกันของกลุ่มบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน ซึ่งชมรมไม่ถือว่า เป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนี้ ความรับผิดชอบของชมรมจึงไม่อาจนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับได้ แต่ชมรมที่ตั้งขึ้น นั้นอาจบังคับกันเองตามระเบียบหรือข้อบังคับของชมรม หากผู้ที่เล่นเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ สังกัดชมรมและไปก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นจากการเล่นหรือใช้เครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ หรือนำเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุไปใช้ในทางที่ผิดกฎหมาย เช่น ใช้เป็นพาหนะในการขนส่งยาเสพติด หรือนำไปเล่นในสถานที่ใกล้ชุมชนหรือบ้านคนแล้วเกิดความเสียหาย

ขึ้นโดยอ้างอิงชื่ชรรวมใด ๆ ที่สังกัดอยู่ ดังนี้ ชรรวมก็อาจมีการลงโทษผู้กระทำผิดนั้นตามกฎของชรรวม แต่สำหรับความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกที่เสียหายผู้ที่กระทำผิดก็จะต้องรับผิดชอบเองเป็นส่วนตัว

หากว่า การกำหนดให้ผู้เล่นหรือใช้หรือทำกิจกรรมเกี่ยวกับเครื่องบินเล็กบังคับวิทยุ จะต้องมีการสังกัดสมาคมหรือชรรวมใดชรรวมหนึ่ง ซึ่งสมาคมหรือชรรวมก็จะมี การดูแลกันเอง ย่อมทำให้เกิดความปลอดภัยต่อสาธารณชน สามารถแก้ไขปัญหาเสพผิด และเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในบ้านเมืองได้